

پۆستی ئەلیکترۆنی (ئیمەیل) Kurdishlanguage2012@gmail.com Kurdishlanguage2012@yahoo.com	گرۆی پیشدەستی بۆ پاراستنی زمانی کوردی
---	--

زمان و ئەلفووبی کوردی: لەنیوان شیواندن و چارەسەری زانستیدا

لە ماوەی چەند مانگی رابوردوودا دوو کۆنفرانس، لە هەولێر (پاییزی ۲۰۱۱) و دیاربەکر (بەهاری ۲۰۱۲)، ریک خزان بۆ لیکۆلینەوهی کیشەکانی زمانی کوردی و تیروانینی ئاسۆی داھاتووی. دوو دیاردهی زۆر ئاشکرا لەو دوو کۆنفرانسەدا جیگە ی پرسیارن و ناکرێ هەر وا بە ئاسانی چاوپۆشییان لێ بکریت:

یەكەم: هەردوو کۆنفرانس خۆپیشاندانی سیاسی بوون زیاتر لەوهی ببنە هەلیک بۆ لیکۆلینەوهی کیشەکانی زمانی کوردی و دۆزینەوهی چارەسەری زانستی و ئەوەی بەرژەوهندی نزیك و دووری نەتەوهی کورد و زمانەکە ی بکاتە پێوهی بنەپەتی. ریکخستن و سەرپەرشتیکردن و تەنانت بانگهێشتنی بەشداربووان بەپێی پێوهریکی سیاسی بوو نەک زمانەوانی و زانستی. دووهم: ئەگەرچی خەلکیکی زۆر بۆ کۆنفرانسەکان بانگ کرابوون، بەلام راستییەکە ی ئەوهیە کە زمانەوان و کوردیزانە ناسراو و جیدی و زانستکارەکان بانگ نەکرابوون و بە ئاشکرا دوور خرابوونەوه. لە کۆی دووسەد کەسی بەشداربووی کۆنفرانسی هەولێر و سێسەد کەسی بەشداربووی کۆنفرانسی دیاربەکر، ئەوانە ی کە بە راستی دەکرێ وەک زمانەوان و کوردیزان ناو بیری لە ۱۰ کەس زیاتر نەبوون.

هەردوو کۆنفرانس کارەکانی خۆیان بە بلاوکردنەوهی هەندی راسپیری کوتایی پێ هینا کە لە ناوهرۆکدا دەربری بیرکردنەوهیەکی سیاسی بوون، نەک نەخشەکیشانی ئیستا و داھاتووی زمانی کوردی. گەوهەری راسپیریەکان دوو بنەما بوون؛ یەکیکیان هەلۆشاندنەوهی ئەو زمانە ئەدەبیە ستانداردە بوو کە سالانیکە بوو تە بنەپەتی یەکتیی نەتەوهی و دووهمیش سەپاندنی ئەلفووبی لاتینی بەسەر زمان و فەرھەنگ و شارستانەتی کورددا.

لە هەلومەرجی ئەمڕۆی کوردستاندا و بە خۆیندنەوهی ئەو گەشەکردنە قوولە ی لە هەموو بوارەکاندا ڕوو دەدات، دیارە بیرکردنەوهی لە داھاتووی فەرھەنگ و زمانی کوردی و دانانی نەخشە یەک بۆ بەھیزکردن، دەولەمەندکردن و نوێکردنەوهی زمانی کوردی پێویستیەکی میژوویی، ژیا ی و زانستیە. پیشکەوتن و گۆرانکاری و گەشەکردنی خیرا لە هەموو بوارە زانستیەکاندا دەمانخاتە بەردەم ئەو بەرپرسیارەتیە ی کە دەبێ زمانی کوردی بتوانیت خۆی لەگەڵ پیشکەوتنی بوارەکانی زانست و زانیاری ئەم سەردەمەدا بگونجینیت. خۆگونجاندنیکی وەھا تەنیا بە دەولەمەندکردن و پیشخستن ئەو زمانە کوردییە ستانداردە ی کە ئیستا هەیه جیبەجی دەکریت و دەبێ لەو ڕووەوە ئەزموونی کوردستانی باشوور بکریتە بنەمایەک بۆ

هه‌موو نه‌خشه‌کانی پێوه‌نیدار به داها‌تووی زمانی کوردیی‌ه‌وه. هه‌ر له‌م پێوه‌سته‌دا ده‌بی نرخی میژوویی و زمانه‌وانیی ئه‌زموونی "حوکوومه‌تی کوردستانی جه‌نوبی"، کۆماری کوردستان له مه‌هاباد و بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازانه‌ی هه‌ردوو به‌شه کوردستانی باشوور و رۆژه‌لات بکریته پالپشتیکی مه‌عنه‌وی و زانستی. ئه‌و ئاژاوه زمانه‌وانی و فه‌ره‌ه‌نگیی‌ه‌ی له‌م سالانه‌ی دواییدا به‌هۆی ده‌ستتێوه‌ردانی که‌سانی بێئه‌زموون و که‌مه‌ئ‌زموونه‌وه‌ په‌یدا بووه، ده‌بیته ته‌گه‌ریه‌کی جیددی له‌ به‌رده‌م پێشکه‌وتنی زمانی کوردیدا.

هاوکاتیش زۆر گرنگه‌ ئه‌وه بزاین که‌ ناکریت و نابیت رابوردووی هه‌زارساله‌ی زمانی نووسینی کوردی هه‌لوه‌شینی‌ه‌وه و فه‌ره‌ه‌نگ و شارستانه‌تی و به‌ره‌می سه‌دان سالی ئاوه‌ز و میشتکی مروّقی کورد بسپینه‌وه و له‌ سفره‌وه‌ ده‌ست پێ بکه‌ین. هه‌ر بیرکردنه‌وه و نه‌خشه‌یه‌ک ئه‌و رابوردووه نه‌کاته بنه‌رته‌ و پاشخان، ئه‌نجامه‌که‌ی ده‌مانگه‌ییته‌ کاره‌ساتیکی ره‌شی وا که هه‌ره‌شه له‌ هه‌بوونی نه‌ته‌وه و نیشتمانی کوردیش ده‌کات.

ئامانجیکی دیکه‌ی نه‌خشه‌کیشیی زمانی کوردی ده‌بی پرکردنه‌وه‌ی درزی نیوان زاراوا و دیالیکته کوردیی‌ه‌کان بیت به‌ هیوای نزیکبوونه‌وه و به‌هیزبوونیان له‌ چوارچیوه‌ی یه‌کیتیی زمان و فه‌ره‌ه‌نگ و نیشتمان و نه‌ته‌وه‌ی کورددا. راسپیری و ئاخاوته‌کانی ئه‌و دوو کۆنفرانسه هانده‌رن بۆ فراوانترکردنی درزی نیوان زاراواکانی کوردی، نه‌ک نزیکبوونه‌وه‌یان له‌ یه‌کدی.

پێشخستن و گه‌شه‌پێدان و به‌ستانداردکردنی زمانی کوردی ده‌بیت به‌شیک بیت له‌ سیاسه‌تی فه‌ره‌ه‌نگی [Cultural Policy] و به‌ هیچ شێوه‌یه‌ک لێ جیا ناکریته‌وه. دا‌برینی کیشه‌کانی زمان له‌ کیشه‌ گشتی و بنه‌ره‌تییه‌کانی فه‌ره‌ه‌نگ نه‌ک هه‌ر چاره‌سه‌ری ناکات، به‌لکه‌ کۆسپ و له‌مپه‌ری دیکه‌یش ده‌خاته به‌رده‌م رێڕۆی پێشکه‌وتنی.

هه‌ر له‌م پێوه‌سته‌دا ده‌بی دوو راستیی گرنگ و گه‌وه‌رین جه‌خت بکری، که‌ تیگه‌یشتنیان مه‌رجیکه‌ بۆ بیرکردنه‌وه‌ی راست و چاره‌سه‌ری راستی کیشه‌کان. یه‌که‌م: کورد، گه‌لیکی رۆژه‌لاتیی‌ه‌ و زۆرینه‌ی موسلمان‌ه‌ و له‌ رۆوی میژوو، جۆگرافیا و شارستانه‌تییه‌وه به‌شیکه له‌وان؛ دووه‌م: زمانی کوردی به‌شیکه له‌ خیزانی زمانانی ئێرانی، که‌ ئه‌ویش ده‌چیته‌وه سه‌ر گرو‌ی زمانانی هیندۆئه‌وروپایی. ئه‌و سه‌ لایه‌نه‌ بنچینه‌ی ناسنامه‌ی نه‌ته‌وایه‌تی کورد و زمان و فه‌ره‌ه‌نگی کوردن.

رێکخستنی کۆنفرانس بۆ لیکۆلینه‌وه‌ی کیشه‌کانی زمان و فه‌ره‌ه‌نگی کوردی ده‌بی یانه‌یه‌ک بیت بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی له‌ بواری زمانناسی و کوردیزانیدا شاره‌زان و ده‌توانن به‌ رێوشوینی زانستیانه‌ له‌و باسانه‌ بکۆنه‌وه و بیر بکه‌نه‌وه. کۆکردنه‌وه‌ی سه‌دان که‌س هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌توانن به‌ کوردی بنووسن یا بدوین، له‌ خۆپیشاندانیکی سیاسی به‌ولاوه‌ هیچی دیکه‌ نییه‌ و ناتوانیت کیشه‌کانی زمانی کوردی چاره‌سه‌ر بکات. ئه‌و ده‌یان ده‌ستگا و دامه‌زراو و مه‌کو و ناوه‌ندانه‌ی به‌ ناوی فه‌ره‌ه‌نگ و زمانی کوردیی‌ه‌وه دامه‌زراون و له‌و کۆنفرانسانه‌دا به‌شداری ده‌که‌ن، به‌شی هه‌ره‌ زۆریان ر‌وواله‌تی ده‌ره‌وه‌ی گرو‌ و رێکخراوی سیاسین و ده‌بنه‌ هۆی دروستبوونی ته‌گه‌ره‌ی زیاتر و په‌رته‌وازه‌بوونی توانست و وزه‌ی زانستی کوردیزان و زمانه‌وانه‌کان.

ئىمە كە ئەم بانگەوازەمان ئىمزا كىردو، دەمانەوى زۆر دىلسۆزانە روو بىكەينە ھەموو نووسەر، زمانەوان، رووناكىير، كوردىزان و فەرھەنگناسانى كوردستان و ئەوھيان بۆ روون بىكەينەو كە كىشەكانى زمان و فەرھەنگى كوردى بەو جۆرە كۆنفرانسانەى تا ئىستا رېك خراون، چارەسەر ناكرين و دەبى بە شىوھەكى زانستى و بنەرەتانە بىريان لى بىكرىتەو و كارىان بۆ بىكرىت. ھاوكات ئىمە دەمانەوى ئەم بنەمايانە جەخت بىكەين لەپىناوى تىگەشىتنىكى راستەر و گىشتلایەنەدا:

- بابەتەكانى زمانى ستاندارد، زمانى رەسمى و زمانى خویندن دەكرى لە كۆبوونەو ھەيا كۆنفرانسى زانستىدا بىرخىنە بەر باس و لىكۆلینەو و كەسانى شارەزا، بە كۆمەك و ھاوكارى دەستەلاتى سىياسى، بگەن بە رېككەوتن و ھاودەنگى لەبارەيانەو و مىكانىزمىك بۆ رېكخستن و كارپىكردىيان بدۆزرىتەو.

- كىشەى زمانى كوردى پىوھەندى بە ھەموو نەتەوھى كورد و داھاتووى سىياسى و فەرھەنگى و شارستانەتى كوردەو ھەيە. ئىمە لە كاتىكدا بە ھەموو شىوھەك پىشتگرى ھەول و خەباتى گەلەكەمان دەكەين بۆ ئازادكردن و بەرەسمىبوونى زمانى كوردى لە ھەموو بەشەكانى كوردستاندا، ھاوكاتىش زۆر بە گىرنگى دەزانين كە تايبەتەندىبەكانى ھەر بەشىكى كوردستان لە بەرچا و بگىردىن و ھىچ بەشىك رېگە بە خۆى نەدات سىياسەتى زمانى خۆى بەسەر بەشەكانى دىكەى كوردستاندا بەپىنەت.

- ناكرى ئەلفوبى وەك ئامانج تەماشى بىكرىت، بەلكە ھۆيەكە و ئامرازىكە بۆ گەشىتن بە ئامانجى راستنووسىن و چاكتر دەربىرى دەنگەكانى زمانىك و ھەرۆھائىش بۆ پىشكەوتن و گەشەكردى فەرھەنگ و شارستانەتى نەتەوھەك. ئەلفوبى لاتىنى بە ھىچ جۆرىك ناتوانىت وەرامدەرەوھى دەنگ و فۆنىمەكانى زمانى كوردى بىت. تەنانەت بۆ زاراواى كرمانجى، كە ئەلفوبىيەكە لە بنەرەتدا تەنیا بۆ نووسىنى ئەو زاراوايە دروست كراو، ئەلفوبى لاتىنى بەش ناكات چونكە پىنج دانە فۆنىم لە كرمانجىدا ھەن، كە لەو ئەلفوبىيەدا ھىچ ھىمايەكەيان بۆ دانەنراو. ئەگەر باسى كوردى ناوھەندى بىكەين، ئەوا ھەوت فۆنىم ھەن كە لە ئەلفوبىيەكەدا ھىما يا ھەرفىكەيان بۆ دانەنراو.

- كورد لە ماوھى ھەزار سالى رابوردوودا يەك ئەلفوبى سەرەكى بۆ نووسىنى زمانەكەى بە كار بردو و ھەر ھەموو ئەدەبى كلاسىكى كوردى بەو ئەلفوبىيە نووسراو. لە رۆژگارى ئەمرويشدا بەشى ھەرە زۆرى تىكست و بەرھەم و داھىنانى كوردى (تا سنوورى ۸۵%) بەو ئەلفوبىيە دەنووسرىت. لە بىستەكان و سىيەكانى

سەدەى بېستەمدا دوو ئەلفوبىيە بەسەر بەشىك لە نەتەو وە زمانى كوردیدا سەپپىران: ئەلفوبىيە لاتىنى لە لاىەن رېژىمى كەمالىستى توركياو بەسەر كوردى توركيدا سەپپىرا و ئەلفوبىيە كرىلىكىش لە لاىەن رېژىمى ستالىنەو بەسەر كوردى سۆڧىتدا. گۆرپىنى ئەلفوبىيە كوردى بۆ لاتىنى يا بىركردنەو لە بەكارهينانى دوو جۆر ئەلفوبىيە لە بەشە كوردستانى رۆژەلەت و باشووردا، دەبىت وەك هېلى سۈر بىنرەت و نابىت بە هېچ جۆرىك بخرىتە بەر باس يا نەخشەى بۆ دابنرەت. ئىمە گۆرپىنىكى وەها بە مەترسىيەكى گەورە دەزانين بۆ سەر ئاسايىشى زمان و نەتەوەى كورد. سەپاندنى ئەلفوبىيە لاتىنى يارىكردنە بە ئاگر. ئەلفوبىيە كوردى يەكئىكە لە نرخە پىرۆزەكانى نەتەوايەتيمان و دەبىي پىرۆزىت. ئىمە وەك باوهرى خۆمان و بەپىي تىگەشىتمان لە ئەزمونى گەلانى دەوروبەر لە بواری زمانەوانىدا پىمان وايە چارەسەرى راست و زانستى ئەوەيە لە كوردستانى باكور، كە لە سەرەتاي ئەزمونى بەكارهينانى زمانى كوردىدا، دەست بىكرىتە بەكارهينانى ئەلفوبىيە كوردى، بۆ ئەوەى لە ماوەى چەند سالىكدا بتوانن خۆيان لە ئەلفوبىيە لاتىنى و لە فەرەنگى سەپپىراوى كەمالىزم رزگار بكەن. بەلام هاوكاتيش ئەوە جەخت دەكەين كە ئىمە بە هېچ شىوەيەك بۆچوونى خۆمان بەسەر كەسدا ناسەپپىن و زمانەوان و كوردىزانانى كوردستانى باكور خۆيان دەتوانن لەو پووەو بەرپار بەدن.

- داوا دەكەين سەركردايەتى سىياسىي ھەرىمى كوردستان بۆ لىكۆلەنەوەى كىشەكانى زمان و فەرەنگى كوردى تەنيا لەگەل كەسانى زمانەوان و كوردىزان و پووناكبير و نووسەر و زانستكارانى جىددىدا هاوكارى بكات.

ئىمە لە كاتىكدا ئەم راستىيانە دەخەينە بەردەم توپىرى پووناكبير و خويندەوارى كورد، بە پىويستى نازانين ئەو دەيان و سەدان بەلگە زانستىيانەى دەبنە پالپشتى بىر و بۆچوونەكانمان لىرەدا پىشكەش بكەين. بەلام لە چوارچىوەى كۆبوونەوە يا كۆنفرانسىكى زانستىدا دەتوانين بەرگرى لە ناوهرۆكى ئەم پوونكردنەوەيە و لە سەرجهمى ھەلوئىستە زمانەوانىيەكانمان بكەين.

۲۰۱۲-۹-۹

گرۆى پىشەستى بۆ پاراستنى زمانى كوردى

ئاسۆ گەرميانى، ئەحمەد باوهر، ئەحمەدى قازى، ئەمجد شاكەلى، ئەمىر قازى، بەختيار ئەمىن، بەدران ئەحمەد حەبىب، پشكو نەجمەدىن، جوتيار توفىق ھەورامى، خەبات عارف، رزگار شىخانى، رەفىق سابىر، سوودا رەسوول، سەلام ناوخۆش، شىخ عومەر غەرىب (مىر ئاكرەبى)، شىركۆ بىكەس، عاسى رەباتى، فەرھاد شاكەلى، فەرىدون ئەرشەدى، فەھمى كاكەبى، پ. د. فوئاد حەمەخورشىد، كاوہ ئەمىن، لەتيف ھەلمەت، ماموستا عومەر عەسرى، محەمەد موھتەدى، موھسىن جوامىر، ناسرى رەزازى، نەرىمان خۆشناو.

لیستی ناوی ئیمزاکردووان بۆ بانگه‌وازی پاراستنی زمان و ئەلفوبیی کوردی
(پاشکۆی یه‌که‌م)

سه‌رنج: له‌م پاشکۆیه‌دا ناوی ئەو به‌ریزانه‌ تۆمار کراوه‌ که تا ئەم‌ڕۆ [۹-۹-۲۰۱۲] بانگه‌وازه‌که‌یان ئیمزا کردووه. هەر که‌سیکی دیکه‌یش بیه‌وی پشتگیری ئەم بانگه‌وازه‌ بکات، ده‌توانیت ناو و پیشه‌ و جیی دانیشتنی خۆی بنیڕیت بۆ یه‌کیک له‌ دوو ئیمه‌یه‌ی له‌ سه‌ره‌تای بانگه‌وازه‌که‌دا نووسراون.

سلیمانی	دادوهر له‌ دادگای ته‌میز	حاکم رزگار محمه‌د ئەمین	۱.
	پسپۆری زمان، نووسه‌ر، پارێزگاری	جه‌مال عه‌بدول	۲.
	پیشووی سلیمانی و وه‌زیری پیشووی		
سلیمانی	رۆشنیبری و مافی مرۆف		
	راویژکاری راگه‌یاندنی سه‌رۆکی هه‌ریم،	فهیسه‌ل ده‌باغ	۳.
هه‌ولێر	لیکۆله‌ر		
	ئهن‌دامی پارله‌مانی کوردستان،	دۆکتۆر مه‌لا به‌شیر حه‌داده‌	۴.
هه‌ولێر	خوتبه‌خوینی مزگه‌وتی جه‌لیل خه‌یات		
سوید	هونه‌رمه‌ند	عه‌دنان که‌ریم	۵.
	راویژکاری سه‌رۆک کۆماری عێراق،	هۆمه‌ر دزه‌یی	۶.
هه‌ولێر	نووسه‌ر، هونه‌رمه‌ند		
	سه‌رۆکی یه‌کییتی نووسه‌رانی کورد	کاکه‌مه‌م بۆتانی	۷.
هه‌ولێر	چیرۆکنووس و پۆماننووس		
ئاوسترالی	مامۆستا و لیکۆله‌ر له‌ زانکۆی مالبۆرن	د. محمه‌د که‌مال	۸.
هه‌ولێر، سلیمانی	ئهن‌دامی په‌رله‌مانی کوردستان	سو‌زان شیه‌هاب نووری	۹.
هه‌ولێر	ئهن‌دامی پارله‌مانی کوردستان	ناسک توفیق عه‌بدولکه‌ریم	۱۰.
هه‌ولێر	ئهن‌دامی پارله‌مانی کوردستان	به‌یان ئەحمه‌د نووری	۱۱.
	شاعیر، وه‌رگیڕ،	نه‌ژاد عه‌زیز سورمی	۱۲.
هه‌ولێر	ئهن‌دامی پارله‌مانی کوردستان		
هه‌ولێر	ئهن‌دامی پارله‌مانی کوردستان	سه‌ره‌نگ فه‌ره‌ج	۱۳.
	نووسه‌ر، سه‌رۆکی فراکسیۆنی کۆمه‌لی	ئارام قادر	۱۴.
هه‌ولێر	ئیسلامی له‌ پارله‌مانی کوردستان		
	ئهن‌دامی پارله‌مانی عێراق	عوزییر حافز	۱۵.
	ئهن‌دامی پارله‌مانی عێراق	به‌که‌ر حه‌مه‌ سدیق	۱۶.
ده‌ربه‌ندیخان	ئهن‌دامی پیشووی پارله‌مانی کوردستان	عه‌لی عه‌بدوللا ئەحمه‌د	۱۷.
کفری	ئهن‌دامی پیشووی پارله‌مانی کوردستان	سه‌لاح حه‌مید په‌مه‌زان	۱۸.

سە رۆكى بە شى زمانى كوردى،	د. جەبار ئەحمەد حەسەن	۱۹.
زانكۆى سەلاخەددىن	هەولير	
پسپۆرى زمان، مامۆستای زانكۆ	سليمانى	۲۰.
نووسەر، مامۆستای ئايىنى	هەولير	۲۱.
سەرنووسەرى رۆژنامەى خەبات	هەولير، سليمانى	۲۲.
نووسەر، كلاسيكناس	كرماشان	۲۳.
راويژكارى ئايىنى سەروكى هەريم	شاكەل، هەولير	۲۴.
مامۆستای زانكۆ	سليمانى	۲۵.
ئەكادىمى، پسپۆر لە بواری ژینگە	سليمانى	۲۶.
ئەندازيار، پروناكبیر	دهوك، سوید	۲۷.
نووسەر، پروناكبیر	سليمانى	۲۸.
نووسەر، وەزیرى پيشووى حكومەتى هەريم سليمانى		۲۹.
نووسەر	كوردستان، سوید	۳۰.
شاعیر، نووسەر، وەرگير	هەولير	۳۱.
نووسەر، چالاکوانى مافى مروّف	هەولير	۳۲.
مامۆستای زانكۆ	سليمانى / كۆيه	۳۳.
مامۆستای زانكۆ، نووسەر، پروناكبیر	سليمانى	۳۴.
دیزاینەر، ھونەرماندى شيوەكار	سوید	۳۵.
مامۆستا لە زانكۆى سليمانى، ئەندامى		۳۶.
سەرکردايەتیی يەكگرتوو	سليمانى	
نووسەر	دهوك، سوید	۳۷.
نووسەر، بانگخووان	كەرکوک	۳۸.
نووسەر	كۆپنھاگن / دانمارك	۳۹.
نووسەر، رۆژنامەنووس	هەولير	۴۰.
نووسەر	هەولير	۴۱.
وەزیرى پيشووى عیراق		۴۲.
نووسەر، چیرۆكنووس	سليمانى، ئاوستراليا	۴۳.
زمانەوان	سوید	۴۴.
نووسەر، رۆژنامەنووس	هەولير	۴۵.
نووسەر، رۆژنامەنووس	گەرمیان، سليمانى	۴۶.
نووسەر، چالاکوانى مافى مروّف	هۆلەندە	۴۷.
نووسەر	سوید	۴۸.
	دوکتور توفيق ئالتونچى	

سلیمانی	نووسەر، پۆژنامەوان، وەرگێڕ	مستەفا سەڵح کەریم	٤٩.
سلیمانی	چیرۆکنووس، وەرگێڕ	رەئوف بێگەرەد	٥٠.
سلیمانی	چیرۆکنووس	سەلام مەنمی	٥١.
سلیمانی	نووسەر	مستەفا عەبدوڵلا	٥٢.
سلیمانی	چیرۆکنووس	تاهیر سەڵح سەعید	٥٣.
سلیمانی	نووسەر، شانۆکار	یاسین قادر بەرزنجی	٥٤.
سلیمانی	نووسەر	فوئاد مەجید میسری	٥٥.
سلیمانی	لێکۆلەری ئەکادیمی	پ. د. جەزا توفیق	٥٦.
	لێکۆلەر لە بواری میژووی کۆن و	کۆزاد محەمەد ئەحمەد	٥٧.
رۆتەردام / ھۆلەندە	ئەسیریۆلۆجی		
ھەسار / سوید	نووسەر	حەکیم کاکەوھیس	٥٨.
سلیمانی	شاعیر، پۆژنامەنووس	محەمەد پاکژ	٥٩.
	نووسەر، پسیپۆری	ئازاد قەزاز	٦٠.
ھۆلەندە	فەلسەفەى ئاین و رۆحیگەری		
کەرکووک، سلیمانی	نووسەر، پۆژنامەنووس	غەفور سەڵح عەبدوڵلا	٦١.
بەلجیکا	ھونەرمنەندى شێوھکار	حوسین کاکەبى	٦٢.
سوید	پۆژنامەنووس، نووسەر	جەلال دەباغ	٦٣.
	پسۆر لە پۆژھەلاتناسى و	دۆکتۆر فرسەت رۆژبەیانى	٦٤.
بەرلین / ئەلمانیا	میژووی کورد		
سلیمانی	شێوھکار	بەختیار رەشید	٦٥.
کۆپنھاگن / دانمارک	نووسەر	ئاسۆس جەمال قادر	٦٦.
ھەولێر	پاریزەر، پۆژنامەنووس	حوسامەددین یاسین سەردارى	٦٧.
کوردستانی باشوور	نووسەر، چیرۆکنووس	توانا ئەمین	٦٨.
ھۆلەندە	مامۆستای مۆسیقا و ئاوازدانەر	سەلاح رەئوف	٦٩.
سوید	مامۆستای زمانى کوردی	پووناک شوانى	٧٠.
سوید	شاعیر	سەلام محەمەد	٧١.
سوید	وەرگێڕ، میدیاکار	حامید دروودى	٧٢.
ئەمەریکا	پۆژنامەنووس / نووسەر	ساقى بارزانى	٧٣.
سلیمانی	سەرنووسەری گۆڤارى ھەنار	محەمەد کوردۆ	٧٤.
ئەمەریکا	لێکۆلەر	دۆکتۆر ئازاد مورادیان	٧٥.
سوید	نووسەر، بیژەر لە سەتەلایتی نەورۆز	ئارى کاکەبى	٧٦.
سلیمانی	نووسەر	فوئاد قەرەداغى	٧٧.

چالاکوان لە بواری سیاسەت و	ئاراس وەلی	۱۰۸
پرسی کۆمەلگا، فۆتوگرافەر		
سلیمانی	میترا ئاریان	۱۰۹
بەلجیکا	نووسەر، چالاکوانی بواری مافی ژنان	
	نووسەر، پۆژنامە نووس	۱۱۰
نەرویج	پیداگۆگ، زمانناس	۱۱۱
سلیمانی	شاعیر، پۆماننووس	۱۱۲
کەنەدا	چیرۆکنووس، مامۆستا	۱۱۳
هەولێر	نووسەر، سەرپەرشتیار	۱۱۴
هەولێر	نووسەر، مامۆستا	۱۱۵
هەولێر	نووسەر، مامۆستای زانکۆ	۱۱۶
هەولێر	مامۆستا	۱۱۷
هەولێر	مامۆستای زانکۆ لە بەشی میژوو	۱۱۸
هەولێر	نووسەر، مافیەر	۱۱۹
هەولێر	نووسەر، ھونەرمەند، مامۆستا	۱۲۰
ئەلمانی	نووسەر، وەرگێڕ	۱۲۱
سوید	نووسەر	۱۲۲
سلیمانی	سەرۆکی بنکە ی ژین	۱۲۳
ستۆکھۆلم/سوید	وەرگێڕ	۱۲۴
دانمارک	نووسەر	۱۲۵
هەولێر	مامۆستای زانکۆ، پەڕی دەروونزانی	۱۲۶
هەولێر	نووسەر، وەرگێڕ	۱۲۷
سوئیسرا	پۆژنامە نووس	۱۲۸
ستۆکھۆلم/ سوید	نووسەر، پۆژنامە نووس	۱۲۹
سوید	ئەندازیاری کۆمپیوتەر	۱۳۰
سوید	دۆکتۆر	۱۳۱
	پۆژنامە نووس	۱۳۲
هەولێر	نووسەر، پۆژنامە نووس	۱۳۳
سلیمانی	شاعیر، ئەندازیار	۱۳۴
سوید	نووسەر، وەرگێڕ	۱۳۵
	پۆژنامە نووس، بەرپرسی	۱۳۶
هەولێر	دەزگای بەدرخان	
خانەقین	نووسەر	۱۳۷
	ئیبیراھیم باجەلان	

۱۳۸.	عەبدوللا حەسەن قادر	نووسەر	كەلار
۱۳۹.	مستەفا سەعید عەلی	نووسەر و وەرگێر	كەلار
۱۴۰.	دكتور فەرهاد قادر	مامۆستای زانكۆی گەرمیان	كەلار
۱۴۱.	فاتح سەلام محەمەد	شاعیر	كفری
۱۴۲.	ئەحمەد شاكەلی	نووسەر	كەلار
۱۴۳.	ئەحمەد محەمەد ئیسماعیل	نووسەر	دوو زخور ماتوو
۱۴۴.	دكتور بەیان مانی	مامۆستای زانكۆ و ھونەر مەندی شیۆه کار	كەلار
۱۴۵.	پەحمان خانی	پۆژنامە نووس	دەربەندیخان
۱۴۶.	فەرەیدون سامان	شاعیر، نووسەر	ھەولێر
۱۴۷.	محەمەد حەسەن قادر	ھونەر مەند	كەلار
۱۴۸.	نامیق باباخان	ھونەر مەندی شیۆه کار	كەلار
۱۴۹.	خەلەف غەفوور	پۆژنامە نووس	كەلار
۱۵۰.	سالح ھەلاج	شاعیر	كەلار
۱۵۱.	مەلا تەحسین گەرمیانی	نووسەر	كەلار
۱۵۲.	دكتور جەلال سەعدوللا حەسەن	مامۆستای زانكۆی گەرمیان	كەلار
۱۵۳.	ئاری عوسمان خەیات	نووسەر	كفری
۱۵۴.	سامان كەریم	پۆژنامە نووس	كفری
۱۵۵.	عومەر شەریف	نووسەر	كفری
۱۵۶.	بێستون سەلام	پۆژنامە نووس	كفری
۱۵۷.	قادر ئیسماعیل	پۆژنامە نووس	كفری
۱۵۸.	ئەمەل باجەلان	پۆژنامە نووس	خانەقین
۱۵۹.	وہلی شەریف حسین وەندی	نووسەر	خانەقین
۱۶۰.	حەسەن ھەیاس	ھونەر مەند	خانەقین
۱۶۱.	دڵشاد ئەنوەر	پۆژنامە نووس	كەلار
۱۶۲.	سالح میروەیسی	پۆژنامە نووس	گەرمیان
۱۶۳.	حسین مەحمود علی	مامۆستای زانكۆی گەرمیان	كەلار
۱۶۴.	تەھا سلیمان	شاعیر	كەلار
۱۶۵.	دكتور ئومید بەرزان برزۆ	مامۆستای زانكۆی گەرمیان	كەلار
۱۶۶.	دارا حەمید	مامۆستای زانكۆی گەرمیان	كەلار
۱۶۷.	ئەحمەد محەمەد قادر	پۆژنامە نووس	كەلار
۱۶۸.	سمكۆ سابیر	پۆژنامە نووس	كەلار
۱۶۹.	ئازاد عوسمان	پۆژنامە نووس	كەلار

۱۷۰.	حامید كۈنەپۇشى	مامۇستاي زانكۆ	پۇژھەلاتى كوردستان
۱۷۱.	ئىحسان ھەسىب ئاكرەيى	پۇژنامە نووس	ئاكرى
۱۷۲.	ەلى لەبىزىز	وەرگىز، فەرھەنگنووس	ستۆكھۆلم / سوئد
۱۷۳.	د. موحسىن ئەھمەد عومەر	نووسەر، مامۇستاي زانكۆ	ھەولير
۱۷۴.	دانا رەئوف	نووسەر، شانۇكار	ستۆكھۆلم / سوئد
۱۷۵.	سالار ھىسامى	بەپيۈەبەرى نووسىن لە پۇژنامەى ميديا	ھەولير
۱۷۶.	نەھرۆ (كامەران وەلى ەلى)	نووسەر	نەروىچ
۱۷۷.	زاھىر باھىر	نووسەر	برىتانىا / لەندەن
۱۷۸.	سارا عومەر	شاعىر، نووسەر	دانمارك
۱۷۹.	عومەر ەلى	مامۇستاي زانكۆ	برىتانىا
۱۸۰.	بىستون مینە	ئەدىب	چۆمان
۱۸۱.	كاروان محەمەد فەتاح	چىرۆكنووس	سلىمانى
۱۸۲.	يوسف ئەھمەد محەمەد	خوئىدكارى ماجستىر لە ئەدەبى كوردى	كەلار
۱۸۳.	مىقداد شاكەلى	خوئىدكارى ماجستىر لە جىوگرافىاى مرۆيى گەرميان	
۱۸۴.	ھەرىم عوسمان مەعروف	پۇژنامە نووس	سلىمانى
۱۸۵.	محەمەد تالب	نووسەر	برىتانىا
۱۸۶.	ئىبراھىم سالىح محەمەد	نووسەر	بىرمىنگھام / برىتانىا
۱۸۷.	ئەھمەد رەجەب	نووسەر، پۇژنامە نووس	سوئد
۱۸۸.	رۆژ دىلان داسوك	پىسپۆر لە بوارى ئاى تى	سوئد
۱۸۹.	ھەژار كامەلا	نووسەر	قىەننا / نەمسا
۱۹۰.	دۆكتۆر ھىوا كويى	دۆكتۆر	سوئد
۱۹۱.	دۆكتۆر بەيار عومەر بەرزنجى	دۆكتۆر	سوئد
۱۹۲.	ئەسەد قەرەداغى	ھونەرمەند، نووسەر	سوئد
۱۹۳.	نەوزاد ەزىز خدر	نەروىچ	
۱۹۴.	موحسىن ع ماجدى	مامۇستاي زمان لە زانكۆى لەندەن	برىتانىا
۱۹۵.	رەزا شوان	نووسەر	نەروىچ
۱۹۶.	سەلاح محەمەد شاكەلى	نووسەر	شاكەل، سلىمانى
۱۹۷.	كاوہ عومەر ەلى	مامۇستاي زمانى ئىنگلىزى	برىتانىا
۱۹۸.	لەتىف فاتح فەرەج	نووسەر	كەركوك
۱۹۹.	د. ئىبراھىم ەبدولرەھمان جاف	مامۇستاي زانكۆى گەرميان	خانەقىن
۲۰۰.	ئومىد شىخ رەھىم تالەبانى	مامۇستاي زانكۆى گەرميان	خانەقىن
۲۰۱.	دۆكتۆر محەمەد زەھاوى	مامۇستاي زانكۆى گەرميان	خانەقىن

۲۰۲.	دلشاد محەمەد غەریب	مامۆستای زانکۆی گەرمیان	کەلار
۲۰۳.	دلشاد ئەحمەد	خاوەنی کتێبفرۆشیی شێروانە	کەلار
۲۰۴.	عەبدوڵلا حەمید پۆژبەیان	نوسەر	کەلار
۲۰۵.	دکتۆر ئیبراهیم قادر جاف	مامۆستای زانکۆی سەلاحەدین	هەولێر
۲۰۶.	سیامەند کەریم	مامۆستای زانکۆی گەرمیان	کەلار
۲۰۷.	محەمەد مەردان مەجید	سەرنووسەری گۆڤاری کەله پووری کورد	سلیمانی
۲۰۸.	سالەح ئەحمەد شەریف	سەرپەرشتیاری پەرودەیی	گەرمیان
۲۰۹.	تایەری سەید عەبدوڵلا	بەرپۆڵەبەری قوتابخانەی بنەرەتی کەلار	گەرمیان
۲۱۰.	نەوزاد محەمەد ئیبراهیم	مامۆستای پەیمانگای کۆمپیوتەری کەلار	گەرمیان
۲۱۱.	مەحموود کەریم ئەحمەد		
	سەرایی	مامۆستای زانکۆ	سلیمانی
۲۱۲.	عوسمان عەبدولقادر	هونەرەند	کەلار
۲۱۳.	دانا عەسکەر	شاعیر	کەرکووک
۲۱۴.	پێیوار زەنگەنە	نوسەر	کەرکووک
۲۱۵.	ئارام شوانی	پۆژنامەنووس	کەرکووک
۲۱۶.	ئاکۆ شوانی	پۆژنامەنووس	کەرکووک
۲۱۷.	سۆران کەریم	پۆژنامەنووس	کەلار
۲۱۸.	ئارام ئیکرام مەلا عەلی	پۆژنامەنووس	کەلار
۲۱۹.	مەحموود محەمەد ناسر	هونەرەند	کەلار
۲۲۰.	کەریم حوسین	هونەرەند و سەرپەرشتیاری پەرودەیی	گەرمیان
۲۲۱.	سەر بەست ئەحمەد	هونەرەند	کەلار
۲۲۲.	دۆکتۆر ئیسماعیل نەجمەدین		
	زەنگەنە	مامۆستای زانکۆ	گەرمیان
۲۲۳.	فەرشید شەریفی	چیرۆکنووس	هەورامان / پۆژھەلاتی کوردستان
۲۲۴.	د. فائیز ئەبوبەکر قادر (فائیزی مەلا بەکر)	مامۆستای زانکۆ	هەولێر
۲۲۵.	تامان شاکر	نوسەر، پۆژنامەنووس	هەولێر
۲۲۶.	حەیدەر عەبدوڵلا	نوسەر، مامۆستا	هەولێر
۲۲۷.	شوان کاکەیی	خوێندکاری دۆکتۆرا لە بواری پزیشکی	بریتانیا
۲۲۸.	پێیوار حەسەن	چالاکوانی ژینگە و پرسە ئاشتی و	
		یەکسانی	سوید
۲۲۹.	غازی محەمەد	شاعیر	کەرکووک
۲۳۰.	ئاری ئازاد	نوسەر	
۲۳۱.	سامان سەلح فەرەج	پۆژنامەنووس	عەر بەت / سلیمانی

سلیمانی	شاعیر، وەرگیز	یاسین محەمەد	.۲۳۲
	خاوەنی ئیمتیاز و سەرنووسەری رۆژنامە	ھاوژین عومەر کەریم	.۲۳۳
سلیمانی	بەیان و مەلپەری بەیان پریس		
	نووسەر، رۆژنامەنووس، وەرگیز توێژەری	د. سەلاحی گەرمیان	.۲۳۴
سیدنی/ئوسترالیا	زانستی دەروونی و دەروونناس		
	چیرۆکنووس، وەرگیز	فاروق ھۆمەر	.۲۳۵
سلیمانی	نووسەر، لیکۆلەر	فازل قەرەداغی	.۲۳۶
ئۆپسال/ سوید	مامۆستا	سەعدییە خەلیلی	.۲۳۷
	نووسەر، شاعیر، وەرگیز،	جەلیل عەباسی	.۲۳۸
ئاقیستاناس	ھەورامان/رۆژھەلاتی کوردستان/ھەولیر		
	نووسەر، بەرپرسی سینتەری نیشتمانی	قیان مەجید فەرەج	.۲۳۹
سلیمانی	بۆ لیکۆلینەوہی جیندەر		
سلیمانی	سەرنووسەری گۆڤاری ھاواری خەلک	ئەژی جەمال	.۲۴۰
سوید	پەرودەدەزان	فایەق سەعید	.۲۴۱
	چالاکوانی بواری مافەکانی ژنان	کوئیستان فتووحی	.۲۴۲
سلیمانی	ھونەرمنەند	چینەر عوسمان میکائیل	.۲۴۳
سلیمانی	نووسەر	نەجمەدین فەقی عەبدوللا	.۲۴۴
سلیمانی	شاعیر	حەیات مەجید پەرخی	.۲۴۵
ھەولیر	نووسەر لە بواری میژوو	جەمال ئەحمەد	.۲۴۶
گویتەنبورگ/سوید	مامۆستا	سورەیا عەباس	.۲۴۷
مانچێستەر/ بریتانیا	وەرگیز	سیروان ئیسماعیل	.۲۴۸
سلیمانی	مامۆستای زانکو، زانستی سیاسەت	مەریوان حەمەدەرۆیش سالح	.۲۴۹
ئۆسلۆ/نەرویج	شاعیر، نووسەر	ئیسماعیل ئیسماعیلزادە	.۲۵۰
مۆسکو/ رۆوسیا	خویندکاری ماستەر	جوامیز محەمەد رەشید	.۲۵۱
سوید	ئیمامی مزگەوت	مستەفا حەیدەری	.۲۵۲
سوید	مامۆستای زمان	ئالاستریدسمان	.۲۵۳
سوید	وەرگیز	سۆزان بندیان	.۲۵۴
سوید	رۆژنامەنووس	حەیدەر حەیدەری	.۲۵۵
سوید	مامۆستای زمان	ئەمین حەیدەری	.۲۵۶
سوید	رۆژنامەنووس، مامۆستا	کەمال رەئوف	.۲۵۷
سوید	کۆمەڵناس	قانا محەمەد	.۲۵۸
سوید	کۆمەڵناس	زانا محەمەد حەمید	.۲۵۹

سوئد	مامۆستای زمانی کوردی	ئەحمەد محەمەد	۲۶۰.
سوئد	نوسەر	دانا حسین	۲۶۱.
سوئد	زانای ئایینی	مەلا سامان حەسەن محەمەد	۲۶۲.
سوئد	سیاسی	زیاد ھەورامی	۲۶۳.
سوئد	مامۆستا	عومەر ئەحمەد قادر کەلاری	۲۶۴.
سوئد	شاعیر	ئاکۆ محەمەد سابیر	۲۶۵.
سوئد	پۆژنامەنووس	محەمەد بەرزنجی	۲۶۶.
سوئد	مامۆستا	دڵخواز کەرکووکی	۲۶۷.
		بەرێز محەمەد عوسمان	۲۶۸.
سوئد	مامۆستا	ھەورامی	
سوئد	پاریزەر	بەرھەم پەرئووف	۲۶۹.
سوئد	خویندکاری زانستی ئیسلامی	بەیان لەتیف ئەحمەد	۲۷۰.
سوئد	نوسەر، مامۆستا	جەمال ئەحمەد	۲۷۱.
سوئد	مامۆستا	ژیان مەحموود	۲۷۲.
سوئد	خویندکاری کۆلیژی پزیشکی	دانا پەسوول	۲۷۳.
سوئد	خویندکاری زانکۆ	شادان کەرکووکی	۲۷۴.
سوئد	پاریزەر	سۆزان جەمال پەرئووف	۲۷۵.
سوئد	مامۆستا	سروە جەمال پەرئووف	۲۷۶.
سوئد	پۆژنامەنووس، پەيامنیری تەلەفیزیۆن	قیان جەمال پەرئووف	۲۷۷.
سوئد	خویندکاری زانکۆ	ھیوا جەمال پەرئووف	۲۷۸.
سوئد	مامۆستا	تریفە حسین	۲۷۹.
سوئد	مامۆستا	حەسبە شەیخ لەتیف	۲۸۰.
سوئد	خویندکاری زانکۆ	ئاقان بەرزنجی	۲۸۱.
سوئد	شاعیر	بەناز شەیخ محەمەد قەرەداغی	۲۸۲.
سوئد	چالاکوانی مەدەنی	میران شارباژیری	۲۸۳.
سوئد	مامۆستا	شادان سەعید	۲۸۴.
سوئد	مامۆستا	گولالە محەمەد	۲۸۵.
سوئد	زانای ئایینی	مەلا ئیسماعیل دیانەیی	۲۸۶.
سوئد	خویندکاری زانکۆ	سیروان ئیسماعیل دیانەیی	۲۸۷.
سوئد	مامۆستا	سەرۆت خالد	۲۸۸.
سوئد	مامۆستا	مەلا پەرئووف قەرەداغی	۲۸۹.
سوئد	نوسەر	ئامانج ئیبراھیم پەسوول	۲۹۰.

سوئد	خويندكارى زانكو	ئارام ئىبراھىم رەسول	.۲۹۱
سوئد	مامۇستا	ئاسۆ قەرەداغى	.۲۹۲
يۇتۇبۇرى / سوئد	خويندكارى زانكو	چنار قادر	.۲۹۳
سوئد	دۆكتۆر	د. بەيار عومەر مستەفا	.۲۹۴
ھەولېر	ئابوورېناس	سالار محەمەد سابېر نەقشەبەندى	.۲۹۵
ھەولېر	ئابوورېناس	پەخشان سامى	.۲۹۶
لەندەن / برىتانىا	پىسپۇرى زمان	مەزن عوسمان	.۲۹۷
	مامۇستاي زانكوى راپەرېن، پىسپۇرى بواری	مستەفاى سەيد مېنە	.۲۹۸
سەنگەسەر	شىعەر، زمان، ئەدەب، فەرھەنگىنوسى	عوسمان سەلېم موخەمەد	.۲۹۹
رانىە	شاعىر، نووسەر	(شەرىف وەرزىر)	
ستۆكھۆلم / سوئد	نووسەر	شىرزاڧ ھەينى	.۳۰۰
	رۇژنامە نووس، سەرنووسەرى گۇقارى	ياسىن ئەحمەد زەنگەنە	.۳۰۱
سلىمانى	برەو		
مەھاباد	نووسەر	سەلاھەدىن عەباسى	.۳۰۲
ھەولېر	شاعىر	رەپەر فارىق	.۳۰۳
فىنلەندا	نووسەر	ئەمىر موخەممەدى	.۳۰۴
سلىمانى	مامۇستاي زانكو	ئارام حاجى	.۳۰۵
سموود / كەلار	دۆكتۆر، شاعىر، نووسەر	ھېمىن خورشىد	.۳۰۶
سموود / كەلار	نووسەر، مامۇستا	قانە خورشىد	.۳۰۷
سلىمانى	مامۇستاي زمان و ئەدەبى كوردى	موخەمەد ئەمىن	.۳۰۸
كەلار	چالاکوان، رۇژنامە نووس	بېستون ژالەبى	.۳۰۹
سلىمانى	نووسەر	چۆمان ھەمە تەقىدىن	.۳۱۰
سلىمانى	مامۇستاي رەگەياندىن	د. يەحيا عومەر رېشاوى	.۳۱۱
	خويندكارى دكتورا لە سىياسەت	نەوشىروان حوسېن سەعید	.۳۱۲
برىتانىا	لە زانكوى نىوكاسل		
سەنە	وەرگىر، خويندكارى زانكو	سەيوان ئازەرى	.۳۱۳
ھەولېر	وەرگىر	ئەفەن سالار نەقشەبەندى	.۳۱۴
ھەولېر	مامۇستا	نەجىبە سابېر	.۳۱۵
سوئد	دۆكتۆر	د. تارىق ھەمەمىن	.۳۱۶
سوئد	ئەندازىارى كۆمپىوتەر	نىھايەت سالىح	.۳۱۷
سوئد	ئىمام و خەتىب	وہفا قادر سولتان	.۳۱۸

سوئد	مامۆستا	دەرسىم ھەستىيار	.۳۱۹
سليمانى	مامۆستا	نەريمان ھەمەرەشىد	.۳۲۰
سوئد	خانەنشين	ئەمىر عەزىز ھەلەبجەيى	.۳۲۱
سوئد	نوسەر	رۆژ ئەورەھمان	.۳۲۲
سوئد	رۆشنىير	سازان شەرىف	.۳۲۳
سوئد	مامۆستا	ئازاد ئەمىر ھەلەبجەيى	.۳۲۴
		ئىحسان محەمەد حوسىن	.۳۲۵
سوئد	رۆشنىير	شارەزوورى	
سوئد	مامۆستا	كانى ھەلەبجەيى	.۳۲۶
سوئد	مامۆستا	كاوان عوسمان نەسروللا	.۳۲۷
زاخۆ - سوئد	مامۆستا	شەعبان زاخۆيى	.۳۲۸
سوئد	مامۆستا	ماكوان عوسمان	.۳۲۹
سليمانى	خويندكارى ماستەر	پىشپەرەو عەلى	.۳۳۰
لەندەن / برىتانىا	نوسەر	ئاسۆ بابان	.۳۳۱
مالىزىا	خويندكارى ماستەر	دارا حاجى محەمەد	.۳۳۲
سليمانى	مافناس	ھەسنا ھەمەمىن ھەورامى	.۳۳۳
سليمانى	رۆژنامە نووس	شوان مىرزا	.۳۳۴
سوئد	مامۆستا	دانا عەبدورەھمان	.۳۳۵
سليمانى	رۆژنامە نووس، وەرگىر	فەرھەنگ عەبدورەھمان	.۳۳۶
تاران / ئىران	وەرگىر، شاعىر، مېدياكار	ئەنوەر ھۆژەبرى	.۳۳۷
		پشتىوان مەحمود	.۳۳۸
ھەولېر	نوسەر	كاكە شىخ نەقشبەندى	
رەواندن	مامۆستاي زمان و ئەدەبى كوردى	داديار ئازاد مەعرووف	.۳۳۹
سوئد	نوسەر	رېواس ئەحمەد	.۳۴۰
ئەلمانىا	خويندكارى دكتورا	فازل مورادى	.۳۴۱
	نوسەر، سەرۆكى ئەنستىتوتى كوردستان	عەلى كەرىم	.۳۴۲
ھەولېر	بۆ مافەكان مرۆف		
	نوسەر، وەرگىر، بەرپرسى بەشى كوردى،	شەرىف فەلاح	.۳۴۳
سنە	فەرھەنگ و ھونەر لە ئازانسى كوردپا		
ھەولېر	وەرگىر	مستەفا رابەر	.۳۴۴
	نوسەر، پسپۆرئى نەخۆشپىيە	د. دىدار محەمەد ئەمىن	.۳۴۵
ھەولېر	دەروونپىيەكان		

مه‌هاباد- سوئد	دوکتور	د. محمەد ئەمىن قادرى	٣٤٦.
سليمانى	ماموستا	دانا مه‌لا محمەد شه‌مه‌يى	٣٤٧.
چيک	خويندکاري زانکو	رئيه‌ر له‌تيف هه‌له‌بجيه‌يى	٣٤٨.
سنه، ئەلمانيا		فه‌رانه‌ک ئەحمەدى شاعير	٣٤٩.
سليمانى	نوسەر، سه‌رپه‌رشتياري په‌روه‌ده‌يى	عومەر عه‌لى محمەد ئەمىن	٣٥٠.
سليمانى	ماموستاي زمانى كوردى	عوسمان عه‌لى محمەد ئەمىن	٣٥١.
سوئد	پوژنامه‌نووس	سه‌لاح شينخ سديق	٣٥٢.
	نوسەر، به‌رئوه‌به‌رى وه‌زاره‌تى	موحه‌ممەد حه‌مه‌سالخ توفيق	٣٥٣.
سليمانى	كار و كۆمه‌لايه‌تى		
سوئد	ماموستا	ره‌شاد مسته‌فا سولتاني	٣٥٤.
بريتانيا	وه‌رگيپر	هه‌ديه‌ حه‌مه‌ره‌ئووف محمەد	٣٥٥.
كه‌نه‌دا	شاعير	هيمن ره‌ئووف	٣٥٦.
هه‌ولير	نوسەر	جه‌ليل كاكه‌وه‌يس	٣٥٧.
هۆله‌نده	نوسەر	تاهير حاجى حه‌سه‌ن	٣٥٨.
سوئد	شاعير	حەمه‌ كاكه‌ره‌ش	٣٥٩.
ئه‌مه‌ريكا	شاعير، نوسەر، وه‌رگيپر	گولاله‌ نوورى	٣٦٠.
هه‌ولير	شاعير	دلشاد عه‌بدووللا	٣٦١.
سليمانى	وه‌رگيپر	ئه‌رده‌لان هه‌له‌بجيه‌يى	٣٦٢.
بريتانيا	نوسەر، پوژنامه‌نووس	موفيد عه‌بدووللا	٣٦٣.
كه‌لار	پوژنامه‌نووس	موحه‌ممەد عه‌لى وه‌لى	٣٦٤.
كه‌لار	شاعير، وه‌رگيپر	عيسا چيائي	٣٦٥.
كه‌لار	ماموستا له‌ زانكۆي گه‌رميان	لوقمان خه‌يالى	٣٦٦.
سموود/كه‌لار	خويندکاري ماسته‌ر به‌شى ئەده‌بيات	هه‌ژار فه‌قى سليمان	٣٦٧.
هه‌ولير	پوژنامه‌نووس	خاليد محمەد	٣٦٨.
	پاگه‌بينكار، پيشكه‌شكاري به‌رنامه‌ له‌	چرا عه‌بدووللا	٣٦٩.
هه‌ولير	كه‌نالى سپيده		
فرانسا	خويندکاري زانکو	عادل محمەد عه‌بدوهره‌حمان	٣٧٠.
سليمانى	نوسەر، زماناس	رئيووار عه‌لى	٣٧١.
	پاگه‌بينكار و به‌رپرسى ده‌زگاي	عوسمان سه‌نگاوى	٣٧٢.
	خه‌نده‌ي نازدارن		
	نوسەر، به‌رپرسى مالپه‌رى فه‌لسه‌فه	كه‌ريم مسته‌فا	٣٧٣.
ئوسلو/نه‌رويج	بو مندالان		

کەنەدا	نووسەر، پوژنامە نووس	برایم جەهانگیری	۳۷۴
کەرکوک	کاریکاتۆریست، رەخنەگری سینەمایی	عەلی دەرویش	۳۷۵
سلیمانی	تویژەری کۆمەلایەتی	دلیر رەفیع سەلح	۳۷۶
بوکان	پووناکیبیر	کاوە قورەیشی	۳۷۷
ئەمەریکا	نووسەر، پوژنامە نووس	جەلیل ئازادیحواز	۳۷۸
پاریس / فرانس	خویندکاری ماستەر	نورەدین عەبدوڵلا رەمەزان	۳۷۹
سوید	بانگخواز	محەمەد حاجی عابد ھەورامی	۳۸۰
ھەولێر	نووسەر، پوژنامە نووس	عەلی سەلح میران	۳۸۱
سلیمانی	مامۆستا، نووسەر	دارا حەمە ئەحمەد	۳۸۲
سلیمانی	پوژنامە نووس، چالاکوانی مەدەنی	سۆران عومەر	۳۸۳
سلیمانی	لیکۆلەر لە بواری میژووی کۆن و	کەمال نووری مەعرووف	۳۸۴
سلیمانی	شارەزای شوینەوار		
سلیمانی	شاعیر، نووسەر	سەلام مستەفا	۳۸۵
	پوژنامە نووس	کامیل عومەر	۳۸۶
سلیمانی	شاعیر، ھەرگێڕ، نووسەر	سوارە قەلادزیی	۳۸۷
	شاعیر، پوژنامە نووس، نووسەر	کامل محەمەد قەرەداغی	۳۸۸
	پوژنامە نووس، میژوونووس	عەبدوڵخالید سابیر کەریم	۳۸۹
سلیمانی	چیرۆکنووس، شانۆنامە	فوئاد محەمەد ئەمین سەراج	۳۹۰
	نووسەر، پوژنامە نووس	محەمەد عەلی عارف ھەورامی	۳۹۱
سلیمانی	نووسەر، پوژنامە نووس	محەمەد سەلح سەعید	۳۹۲
	شاعیر، رەخنەگر	ئەحمەد رەزا	۳۹۳
	شاعیر	لوقمان محەمەد پەشید	۳۹۴
	مامۆستای زانکۆ	بەکر عومەر عەلی	۳۹۵
سلیمانی	مامۆستای زانکۆ	مەحموود فەحووللا ئەحمەد	۳۹۶
	مامۆستای زانکۆ	شیرکۆ حەمە ئەمین قادر	۳۹۷
سلیمانی	مامۆستای زانکۆ	بێستوون عەلی کەریم	۳۹۸
سلیمانی	جیگری داواکاری گشتی	ئالان ئەحمەد عەلی	۳۹۹
سلیمانی	پاگەبێنکار	پوو پاک خدر کەریم	۴۰۰
سلیمانی	پسپۆری زانستی بەراورد	د. شیلان عومەر حوسین	۴۰۱
سلیمانی	چالاکوانی مەدەنی و مامۆستای زانکۆ	شەمال ئەبوبەکر	۴۰۲
دانمارک	چالاکوانی مەدەنی	نەورۆز نەوزاد	۴۰۳
سلیمانی	مامۆستا	خۆشی جەلال	۴۰۴

پاڭه يينكار و چالاكى مه دهنى	۴۰۵	ئازاد محمەدزادە
رۇماننوس، وەرگىپر، نووسەر	۴۰۶	يوسف عىزەدىن
سلىمانى		ئاسقۇ فەتھوللا
ئەندازىيار	۴۰۷	
شاعىر	۴۰۸	گۇران عەباس
سلىمانى		ھەژىر عەبدوللاپوور
نووسەرى قاموسى ھەژىر (فارسى - كوردى)	۴۰۹	
بەرپرسى بەشى بەرھەمەينانى كوردكەنال سەقز - كۆيە		دلشاد ئەحمەد ھەمەدەمىن
خويندكارى دكتورا، سكرتېرى لىژنەى	۴۱۰	
پۇژنامە نووسانى وەرزشى		ئەھلام فەتھ
ھەولېر		۴۱۱
دھۆك - نەروىچ	خويندكارى زانكۇ	۴۱۲
ھەلەبجە	پاڭه يينكار	رېيوار نەسروللا ھەبىب
بازيان	پاڭه يينكار	۴۱۳
سلىمانى - نەروىچ	بەريۆەبەر	بەشدار ئەبووبەكر
كەلار	پاڭه يينكار	۴۱۴
سلىمانى	پاڭه يينكار	نەوزاد عەزىز خدر
سلىمانى، نەروىچ	مامۇستا	۴۱۵
سلىمانى	پاڭه يينكار	ئەحمەد محمەد عەزىز
نەغەدە	پاڭه يينكار	۴۱۶
نەغەدە	پاڭه يينكار	ئارام ئەحمەد عەزىز
دھۆك - نەروىچ	دەرمانساز	۴۱۷
خانەقىن - نەروىچ	پووناكىير	عومەر محمەد تەبىب
دھۆك - نەروىچ	خويندكارى زانكۇ	۴۱۸
بۆكان	پاڭه يينكار	يادگار ئىسماعىل محمەد
سەردەشت	پاڭه يينكار	۴۱۹
ھەولېر	نووسەر	ئىدرىس ئىبراھىم نەژاد
دھۆك، نەروىچ	دەرچووى كۆلىژى شەرىعە	۴۲۰
سلىمانى	نووسەر	مەنسور عەزىزى
ھەلەبجە	نووسەر، مېژووناس	۴۲۱
تەويلە	شاعىر	شاكر محمەد ياسىن
بيارە	شاعىر	۴۲۲
پىنجوین	بەريۆەبەرى نووسىنى بانگى ھەق	عەبدولكەرىم عەبدورەھمان
شوق	پاڭه يينكار	۴۲۳
نەروىچ	يارمەتيدەرى پزىشك	سەمىرە سالىھ سەعید
		۴۲۴
		مەولوود بەھراميان
		۴۲۵
		عوسمان عەباس
		۴۲۶
		ھەيدەر جەمىل جاف
		۴۲۷
		تەبىب سەعید عەبدوللا
		۴۲۸
		سۇران سىئوكانى
		۴۲۹
		ھەسەن ھەمەكەرىم
		۴۳۰
		نەبەز ھەورامى
		۴۳۱
		گۇران عەباس
		۴۳۲
		محمەد جەلىل ەلى
		۴۳۳
		مەولوود بەھرەنگ
		۴۳۴
		محمەد ئەحمەد سالىھ

دھۆك	مامۆستا	نەشوان زوببیر	.۴۳۵
نەرویج	ئەندازیار	عوسمان عەبدوڵلا	.۴۳۶
نەرویج	خویندکاری زانكۆ	ئاراس مەجید رەحیم	.۴۳۷
دھۆك، نەرویج	مامۆستا	حاجی زرنکی	.۴۳۸
دھۆك	نوسەر، پۆژنامەنوس	سالم حاج	.۴۳۹
كەلار	مامۆستای زانكۆ	د. ئومید بارزان	.۴۴۰
كەلار	مامۆستای زانكۆ	د. ئیبراھیم عەبدوپەرھمان	.۴۴۱
هەولیر	پۆژنامەنوس لە پیکراوی زمانناسی	دلیر ئیبراھیم	.۴۴۲
هەولیر	پۆژنامەنوس لە پیکراوی زمانناسی	كۆچەر ئەنوەر نایف	.۴۴۳
كەلار	مامۆستای زانكۆ	د. فاروق قەرەداغی	.۴۴۴
هەولیر	مامۆستای زانكۆ	بابارەسوول نووری رەسوول	.۴۴۵
قەلادزی	مامۆستای زانكۆ	هەمزە حوسین	.۴۴۶
سوید	وەرگێری کوردی، فارسی، سویدی	عومەر موھتەدی	.۴۴۷
کرماشان	مامۆستای زمانی ئینگلیزی، زمانەوان جوانپۆ/ کرماشان	پەروین میرزایی	.۴۴۸
دھۆك، سوید	چالاکوانی مەدەنی	سابیر پیکانی	.۴۴۹
دھۆك، سوید	چالاکوان	شیلان پیکانی	.۴۵۰
سوید	مامۆستا	ویداد دەر بەندیخانی	.۴۵۱
سوید	چالاکوانی بواری مافی ژنان	دلسۆز عەزیز	.۴۵۲
دھۆك، سوید	چالاکوان	مەحمود یونس	.۴۵۳
دھۆك	خویندکاری زانكۆ	زیاد عوسمان	.۴۵۴
دھۆك، سوید	زانای ئایینی	مەلا عوسمان سپینداری	.۴۵۵
دھۆك، سوید	خویندکاری زانكۆ	بێنوار موھسین	.۴۵۶
دھۆك، سوید	خویندکاری زانكۆ	ئازاد موھسین	.۴۵۷
دھۆك، سوید	خویندکاری زانكۆ	کەوسەر موھسین	.۴۵۸
	نوسەر، مامۆستای زمان و	یونس سلیمان ئەحمەد	.۴۵۹
زەرپایەن/ شارەزور	ئەدەبی کوردی		
فینلەندا	نوسەر	عەباس شوان	.۴۶۰
سلیمانی	دانەری کتیبیکی ئەلفوبیی کوردی	پیزان مەجید شەریف	.۴۶۱
سلیمانی	نوسەر	ئەندازیار عوسمان حەمە رەشید	.۴۶۲
سلیمانی	نوسەر لە هزری سیاسی	ئیبراھیم میکە عەلی ئەردەلانی	.۴۶۳
لەندن/ بریتانیا	چالاکوانی مەدەنی و مافی مرۆف	سەردار ئەمین	.۴۶۴
سوید - کوردستان	پزیشک	د. ئەرشەد مەرەوف	.۴۶۵

سلیمانی	شاعیر، پۆژنامه نووس	عادل شاسواری	۴۶۶.
هەولیر	نووسەر، پۆژنامه نووس	عەبدولکەریم ئەحمەد	۴۶۷.
سلیمانی	پۆژنامه نووس و مامۆستا	فەھمی حەمە توفیق	۴۶۸.
سلیمانی	ماfnاس	بەدرەدین عوسمان	۴۶۹.
هەلەبجە ی شەھید	مامۆستا	حەمید حەمە توفیق	۴۷۰.
هەلەبجە ی شەھید	مامۆستا	جووتیار فایق	۴۷۱.